

Skolbiblioteksplan – Kramfors grundskolor 2025-2026

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Skolbiblioteksverksamhetens mål	4
3	Ansvarsområden	4
3.1	Bildningsförvaltningens ansvar	4
3.2	Rektors ansvar.....	4
3.3	Pedagogernas ansvar.....	5
3.4	Skolbibliotekariens ansvar	5
3.5	Folkbibliotekets ansvar	5

1 Inledning

Skolbiblioteksplanen har utgångspunkt i de mål för skolbiblioteken och de formuleringar om verksamhet för barn och unga som presenteras i såväl Läroplanen (Lgr22) för grundskolan samt förskoleklass och fritidshem som i Skollagen.

Från 1 juli 2025 ska varje elev ha:

- Tillgång till ett skolbibliotek på den egna skolan
- Ett bibliotek som är bemannat av utbildad personal, i första hand bibliotekarier med examen i biblioteks- och informationsvetenskap
- En verksamhet som stödjer undervisningen, främjar läsning och stärker elevernas medie- och informationskunnighet

Skolbiblioteket ska vara en levande pedagogisk resurs, inte en bokhylla i korridoren. Det ska finnas personal som uppdaterar utbudet, samarbetar med lärarna och möter elevernas behov.

Enligt läroplanen ska skolbibliotekets verksamhet användas som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Kramfors skolbiblioteksplan inbegriper samtliga grundskolor och särskolan. Utifrån skolbiblioteksplanen ska varje skolas rektor i samråd med skolbibliotekarie, alternativt utsedd skolbibliotekspersonal, sammanställa en handlingsplan inför kommande läsår. Elevernas måluppfyllelse ska vara i fokus när handlingsplanen utformas.

Uppföljningen av skolbiblioteksplanen sker i det ordinarie planerings- och uppföljningsarbete som utförs av grundskolechefen.

I ett Kramfors får alla har barn och elever tillgång till litteratur, medier och information som medel för att utveckla språk och kunskap.

Att kunna läsa, förstå och göra sin röst hörd är en rättighet för alla barn och ungdomar (FN:s konvention om barnets rättigheter, art. 12, 13 och 28). För att kunna omvandla information till kunskap och bli delaktiga i ett demokratiskt samhälle behöver barn och unga vägledning i att källkritiskt söka, välja och värdera information. Högläsning, lässtimulans och många tillfällen att samtala om litteratur bidrar till lusten att läsa och ger läsengagemang. En stark läskultur i skolan stärker elevers språk- och kunskapsutveckling.

2 Skolbiblioteksverksamhetens mål

- Alla elever ska ha tillgång till skolbiblioteksverksamhet med ett uttalat pedagogiskt uppdrag när det gäller läs- och språkutveckling.
- Alla elever ska ha tillgång till skolbiblioteksverksamhet med ett uttalat pedagogiskt uppdrag när det gäller medie- och informationskunnighet.
- Skolbiblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper; barn med annat modersmål än svenska, barn med funktionsvariationer.

3 Ansvarsområden

3.1 Bildningsförvaltningens ansvar

- Följer upp och redovisar skolbibliotekens verksamhet i syfte att uppnå målen
- Samverkar med folkbiblioteket kring upphandling, kompetensutveckling och e-tjänster

3.2 Rektors ansvar

- Rektorer ansvarar för att handlingsplan upprättas.
- Säkerställer att skolbibliotekets – både analoga och digitala – pedagogiska funktion på skolan styrs och följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet. Detta sker i samband med att handlingsplaner skrivs och utvärderas.
- Uppmuntrar och verkar för en ökad samverkan mellan skolbibliotek, IKT-pedagoger och specialpedagoger
- Ser till att skolbiblioteket har bemanning och resurser som möjliggör att skolbibliotekspersonalen aktivt kan bidra till elevernas språk- och kunskapsutveckling i samarbete med övrig pedagogisk personal
- Säkerställer att personalen i skolbiblioteket har relevant kompetens för uppdraget och möjlighet till kompetensutveckling
- Ansvarar för att pedagogisk personal använder skolbiblioteket i undervisningen och bidrar i planering och utformning av skolbiblioteksverksamheten
- Säkerställer att skolbiblioteket stödjer elever i behov av anpassningar och särskilt stöd, exempelvis för att främja flerspråkiga elevers behov av läsning på modersmålet

- Rektor strävar mot att alla skolor i kommunen har tillgång till en likvärdig skolbiblioteksverksamhet
- Rektor utser en biblioteksansvarig pedagog på vardera skolan som tar extra ansvar för den fysiska skolbiblioteksmiljön och som dessutom är länken till skolbibliotekarierna.

3.3 Pedagogernas ansvar

- Ansvarar för att använda skolbibliotekarierna som en resurs i undervisningen, gällande informationskompetens och läs- och språkutveckling
- Ansvarar för att gemensam planering med skolbibliotekarierna genomförs

3.4 Skolbibliotekariens ansvar

- Utvecklar och följer upp verksamheten i dialog med rektor, elever och pedagogisk personal i enlighet med uppställda mål som sätts i varje enskild skolas handlingsplan inför läsåret
- Utvecklar sin kompetens inom läs- och språkutveckling och erbjuder exempelvis bokprat, boksamtal, högläsning och andra former av läsfrämjande
- Utvecklar sin kompetens inom medie- och informationskunnighet och vägleder elever och pedagoger i informationssökning, sök- och källkritik
- Samverkar med elever och pedagogisk personal så att goda förutsättningar ges för alla elevers språk- och kunskapsutveckling
- Skolbibliotekarien är en medpedagog, d.v.s. en pedagogisk resurs i skolan
- Deltar i folkbibliotekens relevanta internutbildningar

3.5 Folkbibliotekets ansvar

- Samordnare för skolbibliotekarienäätverket för grundskolans och gymnasiets bibliotekarier
- Huvudansvar för Skolbibliotekscentralens bokpool
- Inköp av media till grundskolans skolbibliotek och skolbibliotekscentral
- Bibliotekssystemet på högstadieskolorna och Ådalsskolan
- Klassbesök för att få sitt första lånekort och låna böcker på huvudbibliotek, närbiblioteken och biblioteksbussen

Handlingsplan för skolbiblioteken i Kramfors kommun

**KRAMFORS
KOMMUN**

Handlingsplan Grundskolan

Förskoleklass

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling: HK-skolan: Alla elever får möjlighet att skaffa lånekort och besöka sitt närmsta bibliotek. Biblioteksintro samt lån och återlämning	Högläsning av sagor, muntliga berättelser 6-års boken HK-skolan: Biblioteksintroduktion, lånekort och fasta tider att låna	Skolbibliotekarie med pedagog. Pedagog (inspiration från skolbibliotekarierna) Pedagogen delar ut och samlar in avtal från vårdnadshavare, bibliotekarien registrerar de nya låntagarna.
Medie-och informationskunnighet [MIK]	Vad är källor, vilka källor finns, VÖL-schema, skönlitteratur/fakta	Skolbibliotekarie med pedagog
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

ÅK 1

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling.</p> <p>Gemensam och enskild läsning.</p> <p>Alla elever får möjlighet att skaffa lånekort och besöka sitt närmsta bibliotek. Biblioteksintro samt lån och återlämning</p>	<p>Högläsning, muntliga berättelser.</p> <p>Boksamtal.</p> <p>Biblioteksintroduktion. Eget lånekort. Fasta tider att besöka närmsta bibliotek (skolbiblioteket).</p> <p>HK-skolan: Lära sig använda självutlåningsstationen.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie.</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog. Bibliotekarie samlar in avtal och registrerar nya låntagare.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog. Pedagogen måste kunna självutlåningen för att kunna använda / låna från biblioteket när det är obemannat.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK]</p>	<p><i>Vad är källor, vilka källor finns och vilka passar vår frågeställning, VÖL-schema, källförteckning,</i></p> <p>Fakta/åsikter</p>	<p>Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 9

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam</p> <p>och enskild läsning.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat 1 gång/år</p> <p>Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Lärare följer med på biblioteksbesök.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK]</p> <p>Informationssökning</p> <p>Källkritik</p> <p>Upphovsrätt</p>	<p><i>Vad är källor, vilka källor finns och passar oss, VÖL-schema, sökkritik, nyckelord</i></p> <p>alfabetisk ordning och sortera/gruppera</p> <p>källkritiska frågor, åsikter/fakta/reklam</p> <p>Använda bilder från nätet</p> <p>Kunna göra en enkel källförteckning,</p>	<p>Skolbibliotekarie med pedagog. Pedagogen har möjlighet att på egen hand förbereda lektioner i sökkritik genom att göra VÖLscheman med eleverna.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 3

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat 1 gång/år</p> <p>Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie.</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Lärare följer med på biblioteksbesök.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK] Informationssökning</p> <p>Sökkritik/Sökteknik</p> <p>Källkritik</p> <p>Upphovsrätt</p>	<p>Netikett</p> <p>Söka i bibliotekets katalog [OPAC], logga in, se sina lån och reservera böcker.</p> <p>Sökord</p> <p><i>Källor, källkritiska frågor, och primär- sekundärkällor, historiska källor,</i></p> <p>Kunna göra en enkel källförteckning.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie och annan berörd personal Skolbibliotekarie med pedagog</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarier. <i>Pedagogen har möjlighet att på egen hand förbereda lektioner i informationssökning genom att göra VÖL-scheman med eleverna.</i></p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 4

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.</p> <p>Muntliga presentationer och muntligt berättande för olika mottagare.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat 1 gång/år</p> <p>Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.</p> <p>Presentera böcker / bokprata för lägre årskurs.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Lärare följer med på biblioteksbesök.</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK]</p> <p>Källkritik</p> <p>Informationssökning</p> <p>Upphovsrätt</p>	<p>Netikett</p> <p><i>Källor, Källkritiska frågor, Primär- och sekundärkälla, historiska källor, blanda fakta och fiktion. Venn-diagram</i></p> <p>Uppslagsverk ex. NE.se och wikipedia</p> <p>Kunna göra en enkel källförteckning.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie och annan berörd personal</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 5

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
<p>Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.</p>	<p>Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov.</p> <p>Bokprat 1 gång/år</p> <p>Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Skolbibliotekarie med pedagog.</p> <p>Lärare följer med på biblioteksbesök.</p>
<p>Medie-och informationskunnighet [MIK] Källkritik</p> <p>Informationssökning</p> <p>Sökkritik</p> <p>Upphovsrätt</p>	<p><i>Källor, Källkritiska frågor, Primär- och sekundärkälla, Andra källor än skriftliga</i></p> <p>Utökade sökningar i bibliotekets katalog [OPAC], repetition av inloggning, se lån och reservationer</p> <p>Sökmotorer, träfflistor och URL:er</p> <p>Kunna göra en enkel källförteckning.</p>	<p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p> <p>Pedagog med skolbibliotekarie</p>
<p>Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska</p> <p>Funktionsvariationer</p>	<p>Beställa böcker på aktuellt språk</p> <p>Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.</p>	<p>Skolbibliotekarie, vid efterfrågan</p> <p>Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.</p>

Åk 6

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.	Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov. Bokprat 1 gång/år Fasta tider att besöka närmsta bibliotek.	Pedagog med skolbibliotekarie Skolbibliotekarie med pedagog. Lärare följer med på biblioteksbesök.
Medie-och informationskunnighet [MIK] Källkritik Informationssökning Sökkritik Upphovsrätt	<i>Repetition källkritik,</i> Tendentiösa källor, oberoende och beroende källor <i>Repetition av informationssökning</i> <i>Repetition av sökkritik</i> Cc-licenser	Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie Pedagog med skolbibliotekarie
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling Gemensam och enskild läsning.	Läsgrupper / boksamtal, individuellt anpassat efter behov. Bokprat vid efterfrågan, Åk 7: Biblioteksintro: hitta i biblioteket, hur självutlåningsstationen fungerar och återlämning.	Pedagog med skolbibliotekarie Skolbibliotekarie med pedagog. Vid bokprat kontaktas bibliotekarien minst 2 veckor i förväg. Skolbibliotekarie med pedagog.
Medie- och informationskunnighet [MIK] Källkritik Informationssökning Sökkritik Upphovsrätt Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Källkritik kopplat till specifika ämnen Referat och citat. Stegen i en informationssökning: Förkunskaper, nyckelord, sökord, breda och smala av en sökning. Filterbubblor, Algoritmer, Träfflistor Creative Commons. Hur får jag dela bilder/filmer jag själv skapat (medgivande)?, Källförteckning även för digitala källor. Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus- konto för elever med behov av detta.	Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien. Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien. Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien. Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien. Pedagog i respektive ämnen med skolbibliotekarien. Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Handlingsplan Grundsärskolan

Träningskolan åk 1-6

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling	Fasta tider att besöka närmsta bibliotek Högläsning med böcker kopplade till de områden eleverna arbetar med. Samtal kopplat till boken.	Skolbibliotekarie med pedagog Skolbibliotekarie med pedagog
Medie-och informationskunnighet [MIK]	Alfabetiskordning och sortering	Pedagog med skolbibliotekarie
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Grundsärskolan åk 1-6

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling	Fasta tider att besöka närmsta bibliotek Högläsning kopplat till de områden eleverna arbetar med.	Skolbibliotekarie med pedagog Skolbibliotekarie med pedagog
Medie-och informationskunnighet [MIK]	Vad är källor, alfabetiskordning, sortering, Netikett, Källkritik: Vad är källor och källkritiska frågor	Pedagog med skolbibliotekarie
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.

Grundskolan och träningskolan åk 7-9

Verksamhetsmål	Aktiviteter	Genomförande och ansvar (Det är pedagogens uppgift att planera undervisningen tillsammans med skolbibliotekarien, så att innehållet blir relevant och på rätt nivå för aktuell klass. Skolbibliotekarien är inte utbildad i pedagogik.)
Läs- och språkutveckling	Fasta tider att besöka närmsta bibliotek. Läsgrupper, individuellt anpassat efter behov. Boksamtal	Skolbibliotekarie med pedagog
Medie-och informationskunnighet [MIK]	Vad är källor, Källkritiska frågor, Netikett, Upphovsrätt, Uppslagsverk, Källtillit	Pedagog med skolbibliotek
Särskild uppmärksamhet åt: Annat modersmål än svenska Funktionsvariationer	Beställa böcker på aktuellt språk Erbjuda vårdnadshavare Legimus-konto för elever med behov av detta.	Skolbibliotekarie, vid efterfrågan Pedagog förmedlar kontakt mellan berörda vårdnadshavare och skolbibliotekarie.